

עפ"ת 43505/02/22 - גולן פרבר נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ת 43505-02-22 פרבר נ' מדינת ישראל
תיק חיצוני: 14122825061

בפני	כבוד השופט מאזן דאוד
מעוררים	גולן פרבר
נגד	
משיבים	מדינת ישראל

פסק דין

1. לפניי ערעור על פסק דינו של בית המשפט לתעבורה בחיפה (כב' השופטת כרמית פאר-גינת) בתיק תת"ע 5535-01-21, בגדרו הורשע המערער בעבירה של נהיגה על מדרכה שלא לשם חצייתה על מנת להיכנס לחצרים או לצאת מהם, בניגוד לתקנה 38(א) תקנות התעבורה, תשכ"א-1961 (להלן: "**תקנות התעבורה**").

2. המערער משיג על הכרעת הדין וגזר הדין בעניינו.

ההליכים בבית משפט קמא:

3. על פי המתואר בכתב האישום, ביום 9.6.20, בסמוך לשעה 11:10, נהג המערער באופנוע מסוג "סוזוקי" ברח' הבנקים 3 בחיפה, על המדרכה, שלא לשם חצייתה, כדי להיכנס לחצרים או לצאת מהם.

4. המערער כפר במיוחס לו בכתב האישום וטען כי לא בוצעה כל עבירה. לטענתו, הוא נסע על המדרכה כדי לחנות, חנה על המדרכה והשוטר הגיע אליו אחרי שדומם את האופנוע והוריד את הקסדה. המערער המשיך וטען בפני בית משפט קמא, שמשרדו נמצא באותו מקום וזה המקום היחידי לחנייה של רכב דו-גלגלי במקום.

5. בית משפט קמא, לאחר שמיעת ראיות, הרשיע את המערער בביצוע העבירה המיוחסת לו ובתוך כך קבע כי המערער אישר כי נסע לאורך המדרכה ולא חצה אותה (עמ' 3 לפרוטוקול, שורה 20), מכך הסיק בית משפט קמא שהתנהגות המערער במהלך האירוע אינה תואמת להגדרה של תקנה 38(א) לעיל, המתירה לנהוג על פני מדרכה לשם חצייתה בלבד וכדי להיכנס לחצרים או לצאת מהם.

6. עוד הוסיף בית משפט קמא, המערער נסע על המדרכה מרחק של 30 מטרים בטרם חנה, והמערער, לא הכחיש נתון זה בחקירה הנגדית שלו. בעניינו, כך קבע בית משפט קמא, נסיעה בהיקף ממושך, לאורך 30 מטרים, אינה מתיישבת עם תכלית החקיקה של חציית המדרכה בדרך הקצרה ביותר כדי להגיע למקום החנייה.

7. בית משפט סכם וקבע: **"נהיגתו של הנאשם במקרה הנדון בהיקף ממושך של 30 מטרים ונגד כיוון התנועה מחזקים את המסקנה שהיה עליו לבחור בדרך אחרת, בכיוון התנועה, כשרובה בנהיגה על הכביש ורק חלק קטן ממנה על המדרכה, אותו חלק שהוא ההכרחי והקצר ביותר לשם הגעה למקום החנייה."**

8. באשר לטענה כי המערער נהג כך, יחד עם אחרים, במשך 20 שנה ומעולם לא נרשמו על ידי העיריה דו"חות, קבע בית משפט קמא שאין בטענה זו כדי להצדיק את התנהגות המערער במקרה הנדון. יתר על כן, המערער לא גיבה טענה זו בנתונים קונקרטיים ולא צירף מסמכים או זימן עדים, אשר היה בהם כדי לתמוך בטענה מסוג זה.

9. בית משפט קמא התייחס למוצגים נ/2 שהוצגו על ידי המערער (תמונות מזירת האירוע) וקבע שהתמונות הוגשו בדיון בשלב מאוחר של סיכומי המערער, לאחר שמיעת הראיות בתיק, ולא ניתנה לשוטר, עד התביעה, ההזדמנות להתייחס אליהן ועל כן משקלן נמוך. בנוסף קבע בית משפט קמא, שעיון בתמונות, ובייחוד בתמונה הראשונה, אף מחזק את הראיות כנגד המערער, מכיוון שניתן לראות כי היה באפשרותו של המערער לנסוע בכביש, ורק בסמוך לחנייה לעלות על המדרכה, ולא לנסוע על המדרכה מרחק ממושך.

10. בית משפט קמא לאחר שהרשיע את המערער, ולאחר ששמע טיעוני הצדדים לעונש, גזר על המערער קנס בסך 700 ₪.

11. המערער מיאן להשלים עם פסק הדין והגיש את הערעור שלפני. המערער פירט את טענותיו בנימוקי הערעור הכתובים עליהם חזר בטיעון בפניי.

12. לטעמו של המערער בית משפט קמא נמנע מלדון בסוגיה שרכיבה על המדרכה למטרת חניה היא מותרת, והרשיע את המערער מבלי להידרש למטרת הנסיעה על המדרכה, בפרט כאשר מדובר במדרכה המשמשת חניה.

13. המערער, כאמור, הגיש הודעת ערעור מפורטת, טען במסגרתה בין היתר, כי המדרכה מקום חניה מסודר(סעיפים 13-15 להודעת הערעור) ובית המשפט התעלם ממטרת הנסיעה על המדרכה לצורך החניה. עוד הוסיף שקביעת בית משפט קמא לפיה ניתן להעלות לחניה ממקום אחר, בטעות יסודה שכן מדובר בעליה ממקום לא בטוח בזווית 90 מעלות, מה שהופך את העלייה מאותו מקום לבלתי אפשרי.

14. עוד הוסיף המערער כי גם החלופה לפיה יעלה על המדרכה מכיוון נסיעת התנועה, יגרום לסיכון הולכי הרגל ואת הרוכב עצמו, ונקודה זו כעולה מהתמונות נחסמה על ידי העירייה בעמודי בטון קרובים, והעליה ממקום זה מחייבת תמרון בין הולכי הרגל.

15. המערער המשיך וטען, כי בית משפט קמא התעלם מפסיקה שהוצגה לו לפיה זוכו נהגים מהעבירה בנסיבות דומות. באשר לגזר הדין טען המערער מדובר בסוגיה שיש בה מחלוקת והיה מקום לנהל הליך השמיעה, בחר בית המשפט להשית עליו קנס בסך 700 ₪ ועברו התעבורתי אינו מכביד ועבירה אחרונה בוצעה על ידו לפני כשנים.

16. המשיבה ביקשה לדחות את הערעור. המשיבה ציינה כי התיק התנהל באופן מלא בפני בית משפט קמא ששמע את כל העדים והעדיף את עדי התביעה ודחה את גרסת המערער וביסס את הכרעתו על ממצאי מהימנות וממצאים שבעובדה, שאין זו דרכה של ערכאת הערעור להתערב בהם. באשר לעונש, טענה המשיבה כי העונש שהושת על המערער הינו סביר, ראוי ואין כל עילה להתערב בו.

דין והכרעה;

17. לאחר שעיינתי בהודעת הערעור ונימוקיה, בפרוטוקול בית משפט קמא ובמכלול הראיות שהוצגו ולאחר ששמעתי את טיעוני הצדדים, נחה דעתי כי דין הערעור על שני חלקיו (הכרעת הדין וגזר הדין) להידחות.

18. בית משפט קמא שמע את הראיות, התרשם מהעדים והחליט להאמין לעדי המשיבה. הלכה היא כי ערכאת הערעור אינה נוטה להתערב בממצאי עובדה וקביעות מהימנות של הערכאה הדיונית, אשר לה היתרון על פני ערכאת הערעור בהתרשמות הבלתי אמצעית מן העדויות ובשל היתרון המוקנה לה עקב כך בקביעת ממצאים. להלכה זו שלושה חריגים אשר מאפשרים את התערבותה של ערכאת הערעור: כאשר מדובר בממצאים המתבססים על ראיות בכתב, כאשר מסקנות בית המשפט מתבססות על שיקולים שבהיגיון וניסיון החיים, וכאשר נפלה טעות ממשית ומהותית בהערכת הראיות (ע"פ 3162/17 זייצב נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (19.10.2017); ע"פ 8560/18 זבורי נ' מדינת ישראל, פסקה 21 (23.4.2020)).

19. תקנה 1 לתקנות מגדירה מדרכה בזו הלשון: "מדרכה" - חלק מרוחבה של דרך שאינו כביש, המצוי בצד הכביש, ומיועד להולכי רגל בין אם נמצא במפלס אחד עם הכביש ובין אם לאו".

תקנה 34(א) לתקנות קובעת: "(א) בכביש, בשביל או בנתיב שיועדו וסומנו לסוג מסוים של כלי רכב או לעוברי דרך מסוימים, לא ישתמשו נוהגי רכב או עוברי דרך אחרים."

תקנה 38(א) לתקנות הקובעת: "על אף האמור בתקנה 34(א), רשאי אדם לנהוג רכב או בעלי

חיים על פני מדרכה, שביל או נתיב שיועד וסומן לסוג מסוים של רכב או של עובר דרך מסוים, לשם חצייתם כדי להיכנס לחצרים או לצאת מהם."

20. מסקנת בית משפט קמא שהמערער ביצע את העבירה המיוחסת לו בכתב האישום נסמכת על קביעות עובדתיות מבוססות, שאין מקום להתערב בממצאים אלו כלל ועיקר. בית משפט קמא קיבל את עדות השוטר ואת הגרסה שפורטה בדו"ח (מוצג ת/1) כגרסה מהימנה ועל פיה הבחין השוטר באופנוע נוסע על מדרכה ברח' הבנקים בצד אי-זוגי מצומת יפו- הבנקים עד הכניסה לקונסוליה הרומנית ברח' הבנקים 3, בניגוד לכיוון התנועה מרחק של כ-30 מ' ובתוך כך ציין העד שהיו הולכי רגל על המדרכה והאופנוע נסע בצמוד אליהם עם מנוע מונע, והשוטר האוכף שמר על קשר עין עד לעצירת האופנוע. גרסת המערער, כפי שקבע בית משפט קמא לא סתרה את גרסתו של השוטר ולמעשה אף אישר את הפרטים העובדתיים הרשומים בדו"ח ובכך חיזק את גרסתו של השוטר. המערער לא הכחיש את תגובתו הראשונית בדו"ח שם ציין כי הוא פועל כך 20 שנים, והן מהודעת כפירתו מיום 17.2.21, שם ציין כי נסע על המדרכה וחנה במקום; כמו כן, בצד קבע בית משפט קמא, מחקירתו הנגדית, שם המערער ציין שאינו מכחיש כי נסע 30 מטרים על המדרכה וציין כי נסע לאורך המדרכה ולא חצה אותה.

21. תקנות 34(א) ו-38(א) לתקנות התעבורה נועדו ליצור הסדר כולל המגן על ציבור המשתמשים במדרכה אשר המדרכה היא "מבצרם" ולהעניק להם את הביטחון הנדרש. בע"פ 50/71 בר-שלום נ' מדינת ישראל (26.4.71) נקבע, כי יש לבחון את "יסוד היעוד ויסוד המיקום" עת בוחנים האם מדובר במדרכה. יעודה של מדרכה "הוא תמיד למעבר להולכי רגל, ומיקומה - לאורך צדי הכבישים והרחובות" (סעיף 3). עוד נקבע, כי "שאם כי בעבריינות רגילה נוטה בית המשפט לפירוש החוק לטובת הנאשם, אין מקום לנטיה זו כשכמדובר בסוג החוקים הבאים להגן על הציבור מפני תקלות כגון התקלה הנדונה כאן" (סעיף 7).

תכלית זו מקבלת ביטוי מפורש בהסדר המפורט בתקנות הנ"ל על ידי הטלת האיסור לרכב על המדרכה. מנגד, ההסדר שבתקנות הנ"ל מאפשר נסיעה על מדרכה אולם זאת על מנת לחצות את המדרכה לצורך כניסה או יציאה מחצרים.

22. אין חולק כי המערער נסע באופנוע לאורכה של המדרכה למשך 30 מטר בניגוד לכיוון הנסיעה, ובכך הוכח ביצוע העבירה שביסוד ההסדר הנ"ל. לטענת המערער נסיעתו זו מותרת מאחר ונועדה לצורך החניית האופנוע.

הוראת תקנה 38(א) מגדירה את היתר הנסיעה על המדרכה "לשם חצייתם כדי להיכנס לחצרים או לצאת מהם". היתר הנסיעה על המדרכה מקפל בתוכו דרישה כפולה: "חצייה" המעידה על נסיעה למרחק קצר ככל הניתן; הדרישה הנוספת היא תכלית של "החצייה" למטרה של כניסה לחצרים או יציאה מהם.

23. בעפ"ת (ת"א) 55537-11-13 מסוארי נ' מדינת ישראל (19.12.13), התייחס בית המשפט המחוזי לפרשנות תקנה 38(א) באומרו:

"הנני סובר שהפרשנות הנכונה, שהיא כוונת המחוקק, הפרשנות התכליתית הראויה הינה, שכאשר קובע המחוקק "אלא לשם חצייתם כדי להיכנס לחצרים או לצאת מהם" כוונתו חצייתם בדרך הבטוחה והזהירה ביותר, לאו דווקא הקצרה ביותר. יכול, אולי במרבית המקרים, שהדרך הבטוחה והזהירה ביותר תהיה הדרך הקצרה ביותר, אך בהחלט אפשר שבנסיבות מסוימות, כמו למשל בנסיבות מקרה זה, דווקא חצייה בדרך הקצרה ביותר או שאיננה אפשרית, משום תנועת הולכי הרגל על המדרכה, משום תנועה בכביש או משום מכוניות חוסמות את הירידה לכביש, שהדרך הקצרה ביותר איננה הבטוחה והזהירה ביותר."

מעצם טיבה של פעולת "החצייה" ובשים לב למטרת איסור הנסיעה על מדרכה, מחייבת מסקנה כי פעולה זו חייבת להיות קצרה ולזמן מוגבל, מרחק הנסיעה על המדרכה הוא אחד המבחנים לבחינת הנסיעה אם היא מותרת אם לאו. לא יעלה על הדעת נסיעה של 30 מטר ועדיין ניתן להכתירה כפעולת חציית מדרכה, התקנה קובעת היתר נסיעה מוגבל וברור משך הנסיעה הן ביחס למשך הנסיעה והן ביחס לאורך הנסיעה.

24. הרציונל העומד בבסיס תקנה 38(א) הוא מניעת נסיעתם של כלי רכב על פני המדרכה. כלומר, המחוקק התיר חציית המדרכה במקרים בהם אכן מדובר בחצייה גרידא לצורך כניסה או יציאה מ"חצרים", אורך הנסיעה הוא מימד חשוב אם כי לא בלעדי להגדרת הנסיעה כחצייה, אך ברור כי נסיעה של 30 מטר על פני המדרכה, לא יכול להיחשב כפעולת חצייה, זו כבר נסיעה של ממש, הטומנת בחובה סיכון ברור ומידי למשתמשי המדרכה ואין להתירו.

כותרת תקנה 38(א) היא "מעבר על פני מדרכה או שולי הדרך" על כן, לשון התקנה, לרבות הכותרת מלמדים כי מדובר בפעולה של מעבר מוגבל בזמן ובמרחק. תכלית התקנה מתן היתר לפעולה מוגבלת הן בזמן והן במרחק, כדי שתיכנס לתיבת "חצייה".

לטעמי מלאכת האיזון מחייבת בחינת המרחק שעובר הנוסע על המדרכה, כל מרחק שעובר רוכב האופנוע מעבר למרחק המתחייב מן התכלית של כניסה או יציאה מחצרים נחשבת לנסיעה הנלכדת ברשתו של האיסור הקבוע בתקנה.

24. על המערער שטוען כי נסיעתו מותרת על המדרכה, עליו לבסס בפני בית משפט את טענתו שהפעולה מותרת בכך שהיא "חצייה" של המדרכה וגם נועדה לשלם כניסה ויציאה לחצרים. בית משפט קמא קבע עובדתית כי הייתה דרך יותר קצרה, קביעה עובדתית מבוססת שלא מצאתי מקום להתערב בה. המערער לא ביסס תשתית עובדתית אחרת משכך, קביעות בית משפט קמא שהייתה גם דרך יותר קצרה, מבוססת למדי ובדין קבע בית משפט קמא, שהמערער ביצע את העבירה המיוחסת לו בכתב האישום.

25. זאת ועוד, אני סבור כי המערער לא הצליח לבסס שתכלית הנסיעה הייתה לשם כניסה לחצרים, כנטען על ידו. אין הגדרה ממצה לחצרים בתקנות התעבורה. עם זאת, תקנה 64(ב) לתקנות התעבורה קובעת:

"נוהג רכב היוצא מחצרים, מדרך גישה לבית, מתחנת דלק, מתחנת שירות, ממקום חניה לכלי רכב וכיוצא באלה או מכל מקום שאינו דרך, והוא עומד להיכנס לדרך או לחצותה - ... יאט ויתן זכות קדימה לכלי רכב המתקרבים באותו כביש לפני שייכנס לכביש".

מכאן, כי אין הגדרה ספציפית למונח "חצרים" אלא, יש ליתן הדעת, שבמקביל למונח חצרים נקב מתקין התקנות במונחים מקבילים ודומים קרי, דרך גישה לבית, יציאה מתחנת דלק, יציאה מתחנת שירות, יציאה ממקום חניה וכד', לסיום התקנה לא נחה דעתו של מתקין התקנות עד שקבע הגדרה כללית: **"מכל מקום שאינו דרך.."**

מכאן "חניה" לצורך תקנה 38(א) לתקנות היא בבחינת "חצרים". המקום כפי שעולה מהתמונות שהוצגו הוא מהווה מדרכה רחבת ידיים, והשאלה האם קיים אזור חניה, לצורך כניסה ויציאה ממנו מותר לחצות את המדרכה. המערער בהודעת הערעור בסעיפים 13-15 מודה כי עריית חיפה טרם הסדירה מקומות חניה לדו גלגלי בעיר התחתית, מכאן לא ברור אם מקום החניה שחנה בו המערער מהווה חצרים לצורך תקנה 38(א), שכן לטענת המערער המקום טרם הוגדר על ידי העירייה כמקום חניה מסודר בהתאם לחוקי העזר של עיריית חיפה. לגרסתו המקום מהווה חניה בהסכמת העירייה, הדבר לא הוכח ואין די במסמך שצורך על ידי העירייה שלא רשמה דו"חות כדי להגדיר את המקום כחצרים שלצורך כניסה ויציאה מהם, ניתן לנסוע על המדרכה.

26. על כן, לא מצאתי מקום להתערב בהכרעת דינו של בית המשפט לתעבורה ואני מחליט לדחות את הערעור ככל שהוא מופנה כנגד הכרעת הדין.

27. באשר לעונש שנגזר; אזכיר כי ההלכה היא שערכאת הערעור אינה נוטה להתערב בגזר הדין של הערכאה הדיונית, מלבד במקרים חריגים בהם העונש שהוטל חורג במידה קיצונית מרמת הענישה המקובלת במקרים דומים - ראו רע"פ 398/14 ערג' נ' מדינת ישראל (16.63.14); רע"פ 1866/14 זקן נ' מדינת ישראל (13.3.14); רע"פ 189/14 מודלג' נ' מדינת ישראל (3.3.14).

28. הקנס שהושת על המערער הינו עונש סביר, מידתי, ולאחר שבית משפט קמא שקל את כל השיקולים הרלוונטיים לרבות מגבלותיו, ולא מצאתי כל טעות שמחייבת התערבות בית משפט זה.

סוף דבר - הערעור נדחה על שני חלקיו.

המזכירות תשלח את פסק הדין לצדדים.

ניתן היום, כ"ה אייר תשפ"ב, 26 מאי 2022, בהעדר הצדדים.